

Gyurácz Ferenc

Olyanok ők

Egy erdélyi zenekar útja

II. rész

A magyarországi zenei élet élvonalában

2018-ban végérvényesen megérkeztek a magyarországi zenei élet élvonalába. Május végén lettek öt évesek – meg is ünnepelték –, és túl két sikeres nagylemezen, több száz koncerten, rengeteg médiaszereplésen, ha értékelték az addigakat, bizonyára elégedetten nyugtázhatták, hogy a terveik szerint alakul minden. Együtt szépen gyarapodó, hűséges közönségükkel, haladnak előre azon az úton, amit szeretnek, amit ifjúságuk hajnalán megálmodtak maguknak és baráti közösségüknek.

S ha ők maguk a Bagossy-zene „populáris”, jól befogadható jellegének tulajdonítják a népszerűségüket, a külső szemlélő hozzáteheti ehhez – a zene minőségén túl – az emberi tényezőt is. Ez az, amit a közönség szeretete ugyancsak visszatükröz. Nyilván arról is szól ez – nem nehéz megállapítani, látva a közönségben a hölgyek erős felülreprezentáltságát –, amit fentebb már idéztünk Beck Zolitol, hogy ugyanis „állatian aranyos srácok” a zenekar tagjai, nyilván a szónak nem csak a külső adottságokat jelző értelmében, hanem a viselkedésükre, s úgy általában a kisugárzásukra értve. Talán nem tévedek nagyot, ha összefüggésbe hozom ezt az ifjúság új nemzedékének többek által megfigyelt visszafogottságával, azzal, hogy ez a nemzedék – igaz vagy nem, s ha igaz, jó-e ez vagy nem, de – sokkal kevésbé lázad elődeinél. Ez már nem a „sex and drugs and rock ‘n’ roll” jelszavával indult ifjúsági kultúra. Nem az az antikulturális show-világ, amely a tagadás sokféle változatain keresztül végül már az indulásához képest is sokkal mélyebbre hanyatlott. Az őrjöngés és a közönségesség világa lett, melynek szélsőséges esetekben lehetnek művészi hozadécai is, legtöbbször azonban nincsenek. Ellenben arra sok példát láthattunk, hogy a tagadás és az önsorsrontás ösvényeire taszítja a helyét nehezen vagy sehogy sem találó fiatalt.

GYURÁ CZ FERENC (1955) az ELTE magyar-néprajz szakán végzett. Szombathelyen lakik, nyugdíjas. Legutóbbi kötete: *Előmunkálatok egy utópiához* (2019).

A Bagossy-koncertek közönsége szerencsére nem ezt kapja. Sokkal inkább azt a pozitív érzést, hogy létezik olyan zene, amely anélkül erősíti meg őt, hogy becsapni próbálná. Hogy tehát a destrukció (a rombolás) és a giccs között létezik harmadik út – és ez az igazi.

Egy mondat Atától, egy újpesti interjúból:

„Személyesen büszke vagyok arra, amit emberileg is sikerült nekünk elérni egymással.” (<https://www.youtube.com/watch?v=bDFXHmvX1Xk>, 2020. 07. 27.)

Az egymást mindenben segítő, közös ízlésvilágú baráti közösség manapság nem elég gyakori példája talán sok mindenre magyarázat.

Norbi pedig azt hangsúlyozza nem is egyszer, hogy ha nem lennének barátok, akkor ez az egész nem működne ilyen jól. Lehetne ezt csupán munkaként is csinálni, de az nem volna ugyanaz, mert akkor „kiveszne már a kreatívtság” – mondja.

Van mindennek köze az erdélyiséghez is, még ha nem is lobogtatják ezt a fiúk. Erre még visszatérünk.

*

„Szimfonik” és „akusztik” koncertet egyaránt elterveztek, meghangszereltek és tartottak 2018-ban. A Művészetek Palotája (Müpa) és a Petőfi Rádió stúdiója adott színhelyet ezeknek a rangos eseményeknek, melyek már valóban teljes virágjában mutatták a zenekar tudását. A Müpa-beli koncert vonós, fúvós és dobos közreműködői segítségével odaillő betétekkel egészítették ki egyes dalukat. A *Van ez a hely* című szám például korábbi terjedelmének duplájára duzzadt ezáltal. Az elején nemcsak a vendég-közreműködő szimfonikus zenészek dobosa, hanem Bagossyék közül – Szilárd mellett még – Laci és Ata is egy-egy dob mögé álltak, s így a vonósok után és mellett a dobok játékaival vezették be az énekszólamot. A szám végén Norbi (öccsével együtt) angolul énekelte el a Coldplay zenekar hangulatilag ideillő, *Fix you* című számának befejező három versszakát, gazdag és érzékeny hangszerelésű zenekísérettel.

A Petőfi Rádió stúdiójában tartott, az M2 Petőfi tévé által is közvetített, akusztikus hangszerekre alapozó koncert pedig olyan jól sikerült, hogy a következő évben meg is kapta az előző év akusztikus koncertje kategóriában a Petőfi zenei díjat, melyet Fábry Sándor nyújtott át nekik a zamárdi Strand fesztivál színpadán – ahol egyszersem mind meg is hívta őket a műsorába.

Az ötödik születésnapot két koncerttel ünnepelték meg: július 26-án a Budapest Parkban léptek fel, majd július 28-án hazai terepen, a számukra már első ottani koncertjük óta különösen kedves Tusványoson.

Az évforduló alkalmából a *zeneszmagazin.hu* így értékelte munkásságukat: „A 2013 óta létező gyergyószentmiklósi Bagossy Brothers Company fő csapásiránya a dallamos indie, alternatív és folk stílusok, mindez igazi »telitorokból-üvöltős« szövegekkel fűszerezve. A zenekar fiatal kora ellenére olyan himnuszokat tudhat magáénak, mint a *Van egy ház*, a *Vakít a kék* vagy a legutóbbi, *Valahol itt* című slágerük. Nagy sikerrel léptek már fel a legfontosabb magyar

és erdélyi fesztiválokon, klubokban, a közönség szeretete mellett pedig a szakma elismerését is kivívták...”

A jelentősebb koncertek közül érdemes kiemelni a „Fishing on Orfű” fesztiválon tartott nagyszínpados koncertjüket, ami azt jelzi, hogy ennek a populáris nagy rádiók zenei kínálatától a színvonal jegyében különbözni igyekvő, igényes rendezvénynek a szervezői is az élvonalba sorolják már őket. Ők pedig kezdettől az egyik kedvenc színhelyüknek tartották ezt a rendezvényt, és az egyik legjobb közönségnek az itt összegyűlőt.

Az ebben az évben bemutatott új számok egyik legjelentősebbike a *Csendes vizeken*, mely véleményem szerint robusztus hangzásában, de szövegének tematikájában is megelőlegezi a 2020-as *Boldog idők*et. Nyilván az ötödik évforduló ihletésében ezt a dalt a visszatekintésnek, a felnőtté válás immár befejezett folyamatának, a „banda” kipróbált egységének szentelte a szerzője, és az egész zenekar. A szöveg, mint általában a Bagossy-szövegek, nem szájbarágós, inkább utalásos. Jellemző motívumok kiemelésével, a túlzott konkrétság lehetősége elől kitérve, inkább pasztellszerűen elmosva, asszociációk hálója mögé rejtve érzékelteti a jelentést. Amely így gazdagabb érzéseket eredményez a hallgatóban, mintha túlságosan behatárolná az értelmezés tartományát.

A hangszerelés, a dallam és az előadásmód erős energiákat hordoz és ad át, ugyanakkor nem hurráoptimista és nem vidám. Inkább némi nosztalgikusság érződik belőle, ami a megtett út szépségeit és örömeit idézi – és némi elégikusság is, hiszen a visszatekintés mindig az idő múlásának szomorkás tudomásulvételével jár. A komolyság különben általában is jellemzi a zenekart. Ez még véletlenül sem valamiféle kedvetlenséget vagy szigorúságot jelent. Inkább úgy mondanám, hogy az infantilizmus hiányát. Annak a röhögcsélős, sokszor erőltetetten poénkodós modornak a szerencsés hiányát, amely pedig olyan gyakori a határ magyarországi oldalán honos könnyűzenei szereplők kommunikációjában.

A *Csendes vizeken* videoklipje az egyik legszuggesztívebb az együttes klipjei közül; a nézőben-hallgatóban leginkább megmaradó motívumsora a gördeszkás fiatalok nyaktörő utcai mutatványait tárja a szemlélő elé.

2019: az eddigi csúcsev

2020 januárjában a csapat az A38 hajón lépett fel – immár sokadszor –, s az előtte adott interjúbán Norbi így értékelte 2019-et: „Nagyon-nagyon szuper éven vagyunk túl. Szerencsére ezt minden évben el tudjuk mondani.”

Sok koncert, új dalok, klipek, és sok ötletük van még.

„Minden évben több olyan esemény vagy dolog volt, amikor azt éreztük, hogy most elértük azt, amit szerettünk volna. [...] De mindig van felfele, mindig van egy olyan pont, ami a szívedet újra tudja melegíteni.”

Joggal fel lehet tételezni, hogy a 2020-as esztendőben is minden tekintetben folytatódott volna az emelkedő tendencia, ha nem szól közbe a koronavírus-

járvány miatti leállás. De közbeszólt, megtörte az események önmozgását és a megszervezett rendezvények sorozatát. Így most, 2020 júliusában, amikor e sorokat írom, s már kezd helyreállni a nyári zenei élet megszokott rendje, még valóban ki lehet jelenteni, hogy a zenekar fejlődésének eddigi csúcspontja 2019 volt.

Minden kétséget kizáróan befutott ekkorra a zenekar mindkét országban. Erdély legsikeresebb bandája már évek óta, s ebben az évben Magyarországon is ott van az egy kézen megszámolható legjobbak, legkeresettebbek, legrajongottabbak között. Az összes jelentős fesztivál nagyszínpados fellépője, koncertjeinek plakátjára majdnem mindig hamar kikerül az „eladva” (sold-out) felirat, kisebb helyszíneken nemritkán két koncertjükre is sor kerül egymás utáni napokon (egymás után háromra is van példa), a nagy érdeklődés kielégítésére. Ha bekapcsolod a rádiót, akkor 2020-ban a zenei adókon hamarosan szembejön egy-egy Bagossy-szám a slágerlisták legelejéről – de nyilvánvalóan így volt ez már 2019-ben is. A zenekar tagjai ragyogóan fiatalok és erősek, bírják a szédületes tempót, amit diktálnak a felkérések, a főszezonban kb. kétnaponta sorra kerülő koncertek, az utazások, a sajtóérdeklődés, a rajongói érdeklődés, a hang- és videófelvételek, a klipek készítése, az új dalok iránti igény, ezek megírása, hangszerelése, begyakorlása, a Facebook-oldalak kezelése... és még sok minden.

Az öt zenész közül kettő továbbra is otthon tartja fenn lakását – Tatár Attila családja továbbra is gyergyói, Kozma Zsombort pedig még a tanítványai is odakötik. A Bagossy fiúk és a dobos, Bartis Szilárd az év nagyobb részét már Magyarországon töltik, a teljes csapat együttlakása pedig a nyári hónapokra, a balatoni bérelt házra összpontosul. A tél közepe viszont továbbra is Gyergyóban találja az egész kompániát, ahol ismerős a táj és a tájszólás, ahol rengeteg a régi ismerős, barát, rokon, és ahol ott emelkednek a havasok, a sípályáikkal, melyek bizonyára még sokáig dacolnak a globális felmelegedés hullámaival, hiszen Gyergyószentmiklós és környéke ismeretesen a Kárpát-medence leghidegebb vagy egyik leghidegebb vidéke, ahol nem ritka eset mostanság sem, hogy mínusz 20 Celsius foknál is mélyebbre száll alá a hőmérő higanyszála.

Az év egyik első jelentős – dupla – koncertje 2019-ben is az ikonikus helyszínné vált dunai A38 hajón került sorra. Nem túl népes közönség fér be ide, de annál lelkesebb szokott lenni. A 2019-es koncertek különlegessége, hogy a két nap során három gyergyószentmiklósi zenekar lépett színpadra. Ugyanis a Bagossyék előtt fellépő „előzenekar” az első napon a Teddy Queen, a másodikon pedig a 4S Street nevű zenekar volt, mindkettő a BBC földije – ami már önmagában sejteni engedi, hogy micsoda különleges zenei élet folyhat ebben a mintegy 16–17 ezer lakosú székely kisvárosban. Egyik előzenekar sem méltatlanul került ide, a 4S Street egyik száma például az előző évben elnyerte a legszebb erdélyi magyar dalnak járó díjat. Boros Csaba rádióműsorából tudjuk, hogy Bagossy Laci saját stúdiójában elkészült egy gyergyói album, amely hat helyi zenészt, illetve zenekart mutat be, de a kimaradtak részvételével akár még egy további ilyen lemezt is össze lehetne állítani.

A koncertsikerek sora márciusban azzal tetőzött, hogy az Erzsébet téri neves koncerthelyszínen, az Akvárium Klubban a gyors teltházak hatására megkockáztattak egy harmadik koncertnapot is, így tripla koncertet adtak – és a harmadik napon is teltházat értek el!

Ez utóbbiak már lemezbemutató koncertek voltak, mivel február közepén kijött az együttes harmadik nagylemeze, melynek címe: *Veled utazom*. Az új lemez kapcsán elkészült az együttes új, letisztult stílusú honlapja.

Az új nagylemezen szereplő dalok sorrendben a következők: *Belépő, Olyan ő, Csendes vizeken, Valahol itt, Dőlj hátra, Vigyél messze, Csobban az éjben mindenki, Vele utazom, Gyere velem, Maradj így*.

A *Belépő* után kilenc remek szám, melyek közül az *Olyan ő* külön fejezetet érdemelne. Vérbeli sláger: videoklipje, melyben a közben futó ének „elbeszéléseként” két kitűnő színészi alakítást láthatunk, 17-18 hónap múltán már 28 millió fölötti rákattintásnál tart a YouTube-on. Ezzel minden idők legkedveltebb magyar dalai közé számít. A hangfelvétel és a dal élő előadásai pedig számukra új műfajt – a duettet – vezették be a zenekar műsorrendjébe. Norbi eleve duettnek írta meg ezt a dalt, de elkészülte után némi fejtörést okozott, hogy ki legyen a duó női tagja. A nagy tanakodás közben szerencsére „kéznél” volt Bagossy Laci kedvese, a Budapesten egyetemre járó gyergyói lány, Biró Barbara. Ő némi vonakodás után próbaképpen elénekelt a női szólamot Norbi mellett – és kiderült, hogy szinte tökéletesen! Bájos, kedves, szép testi-lelki valója, alig-félszeg viselkedése, mozgása, az ehhez illően nyers, bakfisos, de erős és telt hangja nagyon jól simul az évődős-udvarlós-magakelletős, végül egymáshoz hajlós szerelmes dalhoz. A közönség szívét rögtön megnyerte ez az érdekes kísérlet, s ezt a kattintásbeli rekordon kívül a mindig lelkes, sőt viharos fogadtatás is jól jelzi a fellépések alkalmával. Sokszor Barbi is részt tud venni a koncerteken, máskor Norbi maga énekl el az egész számot, de a közönség mindig részt kér a produkcióból, s általában már a versszakokat is, de a refrént mindig együtt énekl a duóval.

Az ötletes és sikeres videoklip egyszerű szüzséje (a történet váza): szemben lévő ablakokon át ismerkedik, szemez, incselkedik egymással a két fiatal, a végén pedig Miki egér-jelmezben találják egymásra, és boldogan táncolnak a budapesti utcán.

Az egyik könnyűzenei oldalnak adott interjújában Tatár Attila a következőképpen mesélte el az *Olyan ő* létrejöttének történetét:

„...Amikor Norbi először megmutatta, hogy min dolgozik, rögtön egyértelmű volt az is, hogy duett lesz és az is, hogy népies dallamvilággal. Éreztük, hogy egy nyers hangot kíván, de nagyon sokáig fogalmunk sem volt róla, hogy ki lesz az. Ötleteltünk, listát írtunk, konzultáltunk és időközben jöttünk rá, milyen nehéz műfaj ez. Van a fejedben valami, és próbálsz kivetíteni a valóságra.

Nincs olyan énekesnő a zenekar körül, aki egyértelmű választás lehetett volna. Próbáltunk a hangszínből kiindulni: popos legyen? Jazzes? Inkább népies? Készítettünk egy demó verziót, amit Laciéknál vettünk fel (...), és ő is

énekelte. Viszont mindenképpen szerettük volna már itt hallani a másik hangot is, így megkértük Barbit, aki Laci barátnője, hogy ugorjon be. A managerünknek már ekkor nagyon tetszett, de mi még nem jutottunk döntésre. Sőt, amikor stúdióba mentünk, hogy felvegyük a dalt, még mindig fogalmunk sem volt, de úgy gondoltuk, legrosszabb esetben később vesszük fel azokat a részeket. Betettük a demót, majd a hangmérnökünk rögtön mondta: »de hiszen ez így jól van«. Barbi jól kiegészíti Norbi »bársonyosnak titulált« hangját, úgyhogy felkértük a végleges verzióra, ő pedig meg tudott barátkozni az ötlettel. Nagy várakozással voltunk, hogyan fogadja majd a közönség. A meglepetés ereje hozott néhány kétkedő – mert negatívnak nem is nevezném – kommentet, de a második naptól nyilvánvaló lett, hogy ez tényleg csak az újdonság miatt volt, onnantól kezdve jóformán függővé váltak az emberek. Már olyan videókat kapunk, ahol egy házibuliban a lányok és a fiúk mintegy párbajként éneklik a két szólamot. Most már azt is elmondhatom, hogy ez a zenekar eddigi legsikeresebb dala, 11 nap alatt érte el a félmillió megtekintést. [...] Ez megerősített minket abban, hogy jó döntést hoztunk.

Az pedig szintén Barbi mellett szól, hogy mivel nincs állandó zenekara, így rugalmasan velünk tud tartani koncertekre, hogy élőben is előadjuk a dalt eredeti formájában.” (<http://www.macsekkolo.hu/2019/02/06/otthon-erezzuk-magunkat-abban-amit-csinalunk-bagossy-brothers-company-interju/>, 2020. 07. 27.)

A többi dal is sikeres és markánsan „bagossys”. A korábbi akusztikusabb hangzású dalok után nagyobb mértékben alkalmazzák az erőteljes, egyes esetekben egészen dobhártyaszaggató, robusztus elektronikus hangzásokat is. Utóbbira a *Csendes vizeken* mellett jellemző példa lehet a *Maradj így* című ballada hangvételű, bonyolult dallamú, érzelmetli dal. Ez utóbbi fő szólamát a zenekar saját koncertjein mindig egyedül éneklie Bagossy Norbert. Duettként való előadása a KosziJanka művésznevet viselő, különleges hangú és szépségű énekesnőnek köszönhető, aki önálló koncertjére vendéglőadónak hívta meg Norbit 2019-ben, s a *Maradj így* gyönyörűszép, egymásra hangolt közös előadásával hátborzongató művészi élményt szereztek az „élő” hallgatóságnak, s szerezhhetnek mindenkinek, aki megnézi a felvételt a YouTube-on.

*Egy hét eltelt megint
Úgy volt, mire virrad itt leszel
Hallom a hangod odakint
De sehogy sem érlek el
De te itt állsz
Ugye itt állsz?
Csak én nem látlak már
Humoros a magány egy hét után*

*Most a földre szállsz
Vagy én csak képzelem*

*Bolond vagyok talán
Sokszor történt már ilyen
De a végén
Az út végén
Ez nem számít sosem
Egy tiszta gondolat jutott még nekem*

*Maradj így
Hadd nézzelek hajnalig
Stb.*

Májusban a székelyföldi Sóvidék Televízió adásának narrátora valósággal magasztaló jelzőket talált, „sziklaszilárd és toronymagas” karriert emlegetett. Ekkor már egy kis rálátás és visszajelzések birtokában szóltak a nagylemezről, hiszen addigra túl voltak egy 22 koncertes lemezbemutató turnén, melyből 17 teltházásra sikerült; ezután, májusban fejest ugrottak a fesztiválszezonba, melynek része volt négy erdélyi város diáknappjainak színpada is: Nagyváradé, Kolozsvaré, Székelyudvarhelyé és Marosvásárhelyé. Kérdésre válaszolva Norbi a szövegírói szándékait úgy jellemezte, hogy igyekszik úgy fogalmazni, hogy mindenki megtalálja a szövegben a számára való jelentést, mondanivalót. Egyes dalok konkrétabb mondanivalót tartalmaznak, mások inkább csak írójuk hangulatát fejezik ki, és sok mindent beléjük láthat az érzékeny befogadó. Úgy véli, olyasmit nem ír bele, amit majd 20 év múlva ne tartana helyesnek, és meg kellene bánnia.

A saját számokon kívül ennek az időszaknak a termése egy szép feldolgozás is – Kollár Klemencz László: *Iszom a bort* című dalé –, amely nem szerepel a nagylemezen. E sorok írójának nem volt kedvence ez a dal: sem az elégikus, illúziótlan, a közösségi narratívákat kiábrándultan tagadó, előlük a magánéleti vigasztaláshoz visszahúzódó szöveg, sem a szinte letargikus eredeti előadásmód. („Iszom a bort, ölelem a babámat, / úgysem érem keresztül a hazámat, / úgysem érem keresztül a világot, / elengedem most már / nem őrzöm a lánygot...” stb.) Ez persze nem érinti a hitelességet.

Bagossyék azonban a magukévá hasonították a számot! Norbi nyíltszívű, őszinte, szárnyaló éneke, a szokásosan bagossys, érzelmileg gazdag, akár kissé túlcsonduló hangszerelés olyan pátoszt ad a dalnak, mely nem mossa el az eredetiben megszólaltatott tragikumot, de mégsem arról győzi meg a hallgatót, hogy szomorú minden, és a leghelyesebb lenne mielőbb véget vetnie neki... Ellenkezőleg, hitet ad, amit a videoklipben még az utolsó képkockák felszabadító tágassága (a természet örök szépségének menedéke) is megerősít. Lehet ezt persze érzélgősnek nevezni (egyik irodalmi folyóiratunk szerzője meg is teszi), én mégis inkább a kiváló festő, Somogyi Győző véleményével értek egyet. Ő – természetesen nem a BBC számáról, de ide is illően – ezt nyilatkozta nemrégiben: „A giccs is egy pecsét, amit rá lehet ütni az emberre. Sajnos odáig

jutottunk, hogy zenében, színházban és filmben is csak azt tekintik művészeknek, amiben a rossz győz. Az, ami szép, érzelmes vagy a szívről szól, giccsesnek van kikiáltva, mintha tilosak lennének a pozitív érzelmek.” (*Magyar Nemzet*, 2019. augusztus 12.)

Az említett „sóvidéki” interjú azok közé tartozik, amelyekből számos releváns ismeret megtudható a fiúkról, és persze sok kevésbé fontos apróság is. A kérdező három év után beszélget újra a zenészekkel, mintegy rutinos ismerőjükként.

Megtudjuk például, hogy utoljára Attila és Szilárd adták fel a „civil” munkahelyüket 2018. május–júniusban. Norbi szerint ez is hozzájárulhatott az új lemez értékeihez, hogy most már csak erre tudtak figyelni.

A rengeteg koncertet úgy bírják testileg-lelkileg, hogy módszeresen tervezik meg a Kárpát-medence magyarok területeinek érintését, s ezáltal arányosan mindenhova eljutnak. Ez is hozzájárul ahhoz, hogy ne égjenek ki, aminek veszélye sok sikeres művészre leselkedik. Tudatos építkezés, a műsorrend és a dalok folyamatos karbantartása, érdekes új elemek kitalálása szükséges ahhoz is, hogy a közönség számára érdekesekek maradjanak.

Újabb nagyobb hangsúlyt helyeznek a videókra – fejtegetik az interjúban –, mert ez egyrészt ma már elengedhetetlen, másrészt a képi anyag segíti a mondanivalót. Korábban a hangra „gyúrtak”, hogy az legyen minél jobb – ebben segített nekik Herczeg Péter –, újabban pedig Sályi Róberttel a videoklipeket is előtérbe helyezik. 2018-tól csatlakozott Pintér Ádám, aki azóta a zenekar „fényese”, és látványban nagyon sokat hozzáad a produkcióhoz. Norbi ehhez a témához: „Szeretjük magásra rakni a lécet magunkkal szemben.”

A régi dalokhoz nem csinálnak klipet „csak azért, hogy legyenek”, hanem minden egyes új dalhoz próbálnak kitalálni egyet.

„Kis színes” adalék, hogy a *Csendes vizeken* klip forgatásához a körmendi Alte-Rába fesztiválon adott koncertjük utáni hajnalon kellett fölvenni egy részletet. Igen ám, de ezen a fesztiválon mindig nagy a vendégszeretet, jó az „afterparty”, így legfőljebb egy órát sikerült aludniuk, sőt Laci és Szilárd le sem feküdt – inkább felbontottak még egy sört –, ők keltették fel a többieket 5 órakor.

Egy másik eset: a cserebogár-invázió. A fényre sok cserebogár repült fel a színpadra, néha muszáj volt rálépni egyik-másikra, máskor az ember nyakába szállt valamelyik, stb.

Minden hosszabb interjúban szóba kerül, hogy hova szeretnének még előrelépni. A fokozatosságra, a mindig jobbra helyezik a hangsúlyt. Ennek a hangversenyek színhelyében is meg kell mutatkoznia. A Budapest Parkot már az előző évben „bevétték”, 2019-ben is megtörtént ez. Maradt még vágyott színhelyként a Margitsziget és a Budapest Aréna tízezernél is több nézőt befogadó, minden technikai lehetőséget tálcán kínáló tere. Ata kedves székely tájszólással, tipikus erdélyi igealakot használva mondja a „sóvidéki” interjúban, hogy „remélem, hogy jövőre összejön, hogy a margitszigeti szabadtéri színpadon *ját-szódjunk*”... Ahol egy bővített szimfonikus zenekar, több mint 40 fő kísérheti

a zenekart, és kétezer néző lehet jelen. Zsombi: „És aztán a Royal Albert Hall...” (nevetés) (https://www.youtube.com/watch?v=wFYq_22f98k, 2020. 07. 28.)

Megható és örvendetes látni, hogy rájuk mintha nem lenne érvényes a „Senki nem lehet próféta a saját hazájában” bibliai igazsága. Ezt mutatja az erdélyi közönség és sajtó hűsége, szeretete, és a fiúk maguk is így érzik, amint többször elmondták nyilvánosan. Egyik 2019-es erdélyi nyilatkozatában Norbi – a szokott keresetlen, egyszerű közvetlenséggel – így fogalmazza ezt meg: „Nagyon szeretnek, és mi is szeretjük nagyon az itthoni embereket, ugyanis ez a hazánk.”

További részletek a csúcsevőből

A tavaszi lemezbemutató koncertsorozat után és még a fesztiválidény előtt, május 3-án ún. szimfonik koncertet adtak Sepsiszentgyörgyön, a szokásos Szent György Napokon, a Heureka Pop Orchestra közreműködésével. Ez a zenekar popzenei produkciók szimfonikus előadására jött létre, ezt segíti és valósítja meg. Ennek aztán majd ősszel következett a folytatása, amikor a szabad térről bevonultak a termekbe, és kisebb vagy nagyobb szimfonikus zenészcsapattal kiegészülve adtak koncerteket, gazdagítva dalaik megszokott hangzásvilágát. Közben pedig a nyári dübörgés, a nyelvterület rengeteg helyszínén, mindenütt hangos elismeréstől kísérve. (Egy-egy kritikai hang ritkán szólal csak meg – ez történt például a december 4-ei szombathelyi koncert után a *vaskarika.hu* internetes oldalon. Büki László a szertelenség, a kócoság hiányát, a tökéletesség illúzióját kifogásolta...)

Megkapták az előző év akusztikus koncertjének járó díjat, az év vége felé pedig kihirdették egy érdekes szavazás eredményét is, noha erről inkább csak felvidéki oldalak olvasói értesülhettek: a felvidéki (szlovákiai) magyarok hagyományos gombaszögi találkozójának 2020-as zenei programjára készülve úgynevezett „zenekarszavazást” hirdettek, megtudakolandó, hogy a felvidéki magyar közönség mely zenekarokat látná-hallaná szívesen. Bokor Réka (maga is kiváló énekes) közhírré tette az eredményt: legtöbben a Bagossy Brothers Companyra szavaztak, így ezt a zenekart biztosan meghívják a 2020-as találkozóra! (A járványhelyzet miatt végül ez is 2021-re marad.)

A sok-sok izgalmas koncert közül említsünk meg még kettőt: a Budapest Park sokezres közönsége előtti július 19-i fellépést, továbbá az őszi szimfonik hangversenyek egyik „darabját”, melynek különlegességét az adja, hogy mondhatni főpapi áldás került rá: a debreceni görögkatolikus fesztivál egyik esti fő programja volt Bagossyék nagysikerű koncertje, és utána, valóban, alig következett már más a rendezvény aznap esti programjában, mint Kocsis Fülöp görögkatolikus püspök, hajdúdorogi érsek-metropolita napzáró imája, éneke, áldása.

Ebben az évben csúcsra járt a sajtó érdeklődése is. A Duna World csatorna *Család – barát* című műsorának másfél órás érdekes adása sok zenekar-közeli

embert is felvonultatott, köztük a Bagossy fiúk fiatal és kedves édesanyját, aki a beszélgetés után és közben elkészítette a megkóstolandó erdélyi ételeket: a radóci csorbalevest és az ordás-kapros palacsintát.

A 2019-es évet két kitűnően sikerült videoklip fogja keretbe. Még az év elején jelent meg az *Olyan ő* „Miki egeres” klipje, melynek diadalútja azóta is tart.

A *Visszajövök* című dal év vége felé elkészült filmje eddig a zenekar legfilmszerűbb, teljes történetet ábrázoló mozija, rendezője Árpá Attila, operatőre: Studinger András. A szülőföldre a magyar fővárosból visszatérő érett férfit szuggesztíven alakító Tóth Sándor színművész hazaindul, útközben lenyírja bozontos szakállát, rendbe szedi magát, így szembesül a szülőföld ismerős alakjaival, az otthonos kárpáti tájjal, s anélkül, hogy egy szót is szólna, arckifejezése és a közben hangzó *Visszajövök* érzékelteti az esemény örömét, szükségszerű pátozását, szépségét.

Nézzük a holnapot

A 2020-as esztendő indult, ahogy kell: bizakodással telve tervezte az évet a zenekar és az egyre terebélyesedő rajongótábor.

Januárban az A38 hajón mutatták be a *Boldog idők* című új számot, melynek videója később, már a járvány alatt, a „karanténban” készült képeket is felhasználva, áprilisban debütált. Az UNICEF (az ENSZ gyermekügyi szervezete) felkérésére nekik ajánlották a számot és a bevételeit is. Az immár nosztalgikus visszatekintés dala ez, de nem egyszerűen az *elmúlt* boldog időkre, hanem a másfajta, a jelentől különbözően boldogra: a kemény küzdelmek éveire, amikor még – nyílt utalás ez Zorán slágerére – „se bor, se pénz” nem volt, de megvolt a közösség, az együvé tartozás, és megvoltak a tarka álmok, sodró vágyak, a kitűzött célok felé törekvés öröme.

A szöveg a felnövés nehéz, de szép folyamatát sűríti magába, hangulatilag összesimul az idő múlásának elégikus visszhangjaként zengő zenével. S ez a zene többféle: élesen elkülönülő zenei részeket találunk a néhány percnyi dalon belül, a líraian lágytól az elektromos dübörgésig, néha úgy érezzük, hogy meg is törik a dal koherenciája, mígnem a végső, Zorán dalát zeneileg is idéző rész egységbe rántja a széttartó elemeket.

Az A38-koncert után megjelent egyik rajongói beszámoló – teljes joggal – egyfajta *Bagossy-életévről* beszél, mely áthatja a koncertek hangulatát, és egységbe forrasztja a fiúkat a közönséggel, a közönségből pedig közösséget formál. A színpad és a nézőtér, a zenekar és a közönség közti eleven kapcsolat titkát megfejteni nem könnyű, de többek közt talán éppen az unásig ismert „szertelenségek” és diszharmóniák hiánya lehet az. (szellemicsemegek.blog.hu; Letöltés: 2020. július 28.)

Hamarosan megkezdődtek új, negyedik, szimfonik nagylemezük munkálatai.

És közben március közepe felé megállt a zenei élet szokványos menete Magyarországon és Erdélyben is. De maga az élet a zenészek számára sem, sőt.

A járványhelyzet hozadékai

Ha a koncerttervek dugába dőltek vagy átrendeződtek is, azért a fiúk egyáltalán nem kerültek ki az érdeklődés homlokteréből. Hogy is kerülhettek volna, hiszen nemcsak ők kényszerültek többé-kevésbé karanténba, hanem a közönség is. A koronavírus-járvány miatti óvintézkedések következtében csak a lehetőségek csökkentek, az igény a zenére és a zenészek számontartására nem. Meg is élénkült a Bagossy-zenekar legelszántabb kedvelőit összegyűjtő, Tatár Attila és Szalai Attila által adminisztrált, a szülőföldre utalóan *hegyilevegő* elnevezésű Facebook-oldal forgalma, a (főként női) tagok élénken tárgyalták a fejleményeket, többen a zenészekkel kapcsolatos képeket, emlékeket osztottak meg, kérdéseket, rejtvényeket tettek fel, a koncerttalálkozás iránti hiányérzetüket fogalmazták meg, és így tovább. (Kiderült az is, hogy a kényszerű pihenő a zenekar több tagja számára alkalmat ad a tipikus zenészbetegségnek számító ízületi gyulladások kezelésére.)

Interjúk adására ebben a helyzetben is volt lehetőség, és a közösségi oldalaknak köszönhetően a kedvelők pontosan értesülhettek róla, hogy ki-ki hol, és részben arról is, hogy mivel tölti a karantén heteit-hónapjait. Ezekkel a színes motívumokkal (a kotlóstyúk „ültetésétől” és a juhgondozástól a gépkocsimodellek készítéséig, stb. – előbbiekkal Laci és menyasszonya, utóbbival Szilárd múltatta az időt) e komoly dolgozatban még az említés szintjén sem foglalkozhatunk.

Fontos viszont, hogy áprilisban az *Olyan* ő a közönségszavazatokkal az év hangfelvétele kategóriában megnyerte a Fonogram-díjat, aminek különlegessége, hogy Biró Barbit élete első hangfelvétele nyomán érte ez a megtiszteltetés – amit a duett másik énekese, Norbi online módon köszönt meg.

Nevezetes esemény volt az általuk szervezett „Hegyilevegő” online-fesztivál is, melyen számos, részben székelyföldi előadó, zenekar adhatta elő produkcióját, amit aztán az internet népe megtapsolt, vagy esetenként ízekre szedett.

Júniusban pedig ismertté vált, hogy a Petőfi Zenei Díjra 2020-ban három kategóriában is – az év zenekara, az év videoklipje, az év férfi előadója – jelölést kapott a Bagossy Brothers Company, valamint külön Bagossy Norbert!

A járványidőszak szinte jelképes záró aktusának tekinthetjük azt az eseményt, amelyről június 18-án videóban tájékoztatták közönségüket. Ez pedig nem más volt, mint hogy a zenekar otthon tartózkodó tagjai – természetesen Barbarával együtt, és még a Tatár gyerekek is velük tartottak – szerszámokkal felszerelve felmentek a hegyoldalba, és ott saját kezűleg elültettek 120 db fenyőcsemetét. Erre az a vállalásuk készítette őket, hogy annyi csemetét vagy annál többet ültetnek el, ahány koncertjük volt az előző esztendőben. Így járulva hozzá a természet megóvásához, reprodukciójához.

Újra színpadon – „Csendes vizeken”

A koronavírus-járvány miatti korlátozások részleges feloldásával lehetővé vált a hónapokig kiüresedett koncertnaptár újragondolása.

De mielőtt még az új helyzet első koncertjére sor került volna, Norbi interjút adott a Petőfi Zenei Díjra történt hármas jelölésük apropóján. Megtudhattuk tőle, hogy a mögöttük hagyott hónapok hozadéka több új szám is, melyek egyikét már felvették, és hamarosan videoklip is készül hozzá. A mint mindig, most is rokonszenvesen szerény nyilatkozó azt hangsúlyozza, hogy a velük együtt a díjra jelöltekre nem vetélytársakként néz (ahogy az előző évben sem így nézett), hiszen megtiszteltetés pusztán az is, hogy a szakma érdemesnek találta a zenekart és öt személy szerint is arra, hogy a legjobbak közé jelölje őket.

Egyelőre (e sorok írásakor is még) csak korlátozott, legfeljebb 500 fős rendezvények tarthatók meg. Ennek következtében a nyár az eddigi legsűrűbb koncertnaptárt produkálta, hiszen a koncertek eleve kétnaposnak szerveződtek, másnapi megismétléssel.

A július 11–12-ei jászberényi kettős koncertről író egyik helyi szerző jól látja, amikor már cikkének címével mondja, hogy *Életérzés van a dalaikban*. A korrekt tudósítást aztán ezekkel a szavakkal zárja: „A Bagossy Brothers Company zenekarban van egy titkos esszencia, ami vagy megnyer valakit, vagy nem, az viszont biztos, hogy aki egyszer ráérez a »Bagossy-életérzés« ízére, nehezen tud lemondani róla!” (<http://jku.hu/2020/07/13/eleterzes-van-a-dalaikban/>, 2020. 07. 28.)

A veszprémi koncert (e sorok írójának jelenlétében) az eddigi három nagylemez mindegyikéből tartalmazott nagyon kedvelt számokat – de olyan, viszonylagosan kevésbé népszerűeket, de számomra kedveseket is, mint például a bravúros ritmikájú *Csobban az éjben mindenki*.

*Ahogy leszáll majd az este, ugye jobb lesz? Ugye jobb lesz?
Tombol az agyban a sejt, a kezemben lüktet az ér is, lüktetek én is.*

*Valahogy majd holnap reggel, valahogy majd összerakom magam.
A sötétben táncot járok, kicsit így, kicsit úgy, ez rendbe' van.
Engedd el, hadd szóljon,
Az egész környék oldódjon. Csobban az éjben mindenki.
Majd holnap reggel, valahogy majd összerakom magam...
Stb.*

Ez utóbbit is tartalmazza a július közepén megjelent új „szimfonik” nagylemez, melynek címe: *Csendes vizeken*. Ebben új dalok nincsenek, újdonságot, gazdagodást, hallgatói élményt az az átértelmezés ad, melyet legtöbb esetben maga a szimfonikus előadásmód jelent. Két dalnak a címe is módosult: a *Hegediús* című népzenei ihletésű, fergeteges csárdásba torkolló dal vezérhangszere a harmonika helyett a hegedű lett, s ez még közelebb vitte a számot a táncházi

hangzásvilághoz. A *Sanyi* című dalból pedig itt *Sándor* lett – felnőtt a cím is, ahogy a dalban megpendített alkoholproblematika is velünk növekszik, ha hagyjuk...

2020 rendhagyó év. Jelenleg (július–augusztusban) éppen erősen reménykedünk, hogy visszakaphatjuk a járvány előtti „játékainkat”, és különösebb gondok nélkül folytathatjuk utunkat föl, a Nap felé...

S ha így lesz, akkor a rajongótábor egy szerencsés része az év végén tanúja lehet annak, hogy a Bagossy Brothers Company beveszi a magyarországi koncerthelyszínek csúcsának számító Papp László Sportarénát.

Erdélyiség, tartás, viselkedéskultúra

Az itt következő sorokban visszatérünk a BBC erdélyiségére. Ez ugyanis nem pusztán anyakönyvi adat, nem is csak földrajzi vagy néprajzi esetlegesség, és nem is csupán technikai tényező, mely a nagy távolság által megnehezíti a magyarországi zenei életben való részvételt a szülőföldről. Több ennél.

Annak ellenére így van, hogy ha a fiúk nyilatkozatait vesszük alapul, akkor nem kell neki különösebb jelentőséget tulajdonítanunk. Ők teljesen természetesen élnek meg ezt is, amint sok minden mást, és néha úgy érzi a hallgató vagy az olvasó, hogy legszívesebben elhessegetné magát a témát is. Ami érthető: *ne skatulyázza be őket senki ebbe a skatulyába!* Ösztönösen vagy tudatosan, de nagyon világosan érzékelik, hogy az erdélyiség segítheti a pályájukat egy bizonyos közegben és egy bizonyos határig – másfajta közegben viszont (ugyancsak Magyarországon) nem, sőt akár még korlátozhatja is. Márpedig ők mindenkire szólni szeretnének, mondandójuk, noha sosem túl bonyolult, és többnyire egyszerű helyzetekről szól, mindenkor általánosítható, egyetemes. Amint a valódi művészet nagy része ilyen.

Nézzünk néhány konkrét példát, miként is válaszoltak az erdélyiséggel kapcsolatos kérdésekre.

– Befolyásolja az itteni pályátokat, hogy erdélyiek vagytok? – kérdezte 2018 szeptemberében egy újpesti újságíró. Norbi válasza:

„– Semmiféle hátrányunk vagy előnyünk nem származik ebből. Régebben, más formációkban, írtunk angol számokat is, de úgy döntöttünk, hogy az anyanyelvünk az, amivel a legjobban ki tudjuk fejezni magunkat, ezért maradtunk a magyar nyelvű szövegeknél. Minden olyan embernek szeretnénk zenélni, aki érti a szövegeinket, szereti a zenénket. Ez nem országhatár kérdése.

– Szoktuk mondani, hogy a határon túli magyarok beszélnek igazán szépen magyarul. Feltűnő, hogy milyen szépen artikulálva énekelsz, minden szavát érteni a szövegeiteknek, és ez nem feltétlenül általános a hazai énekeseknél. Ez összefügg azzal, hogy erdélyi vagy?

– Hát, először is, köszönöm szépen, örülök, hogy így gondold. Szerintem a dalszöveg nem az erdélyiségem miatt érthető, hanem leginkább azért, mert mi azt a zenekari hangzást szeretjük, amiben az ének nagyon előre van keverve,

és nem nyomja el sem a dob, sem az elektromos gitár. Fontos, hogy ha már próbálunk értelmes szövegeket írni, akkor az legyen érthető.”

Egy 2018-as, hosszú és fontos interjúból idézem Tatár Attila szavait:

„Természetesen erre büszkék vagyunk, örülünk neki, hogy innen származunk, de alapvetően úgy tekintünk önmagunkra, és szerintem azt is sugározzuk magunkból, hogy mi gyakorlatilag egy nem budapesti, hanem egy vidéki zenekar vagyunk. Vannak pécsiek, vannak debreceniek, szegediek, meg vannak gyergyóiak, aztán kész. Igazából mi nem is próbáltunk ezzel semmilyen formában üzeni se senkinek, mert azt mondtuk, hogy ne akarjunk se előnyt, vagy ne adj’ Isten hátrányt okozni magunknak az erdélyiséggel. Tényleg a fizikai korlátokat mondanám nehézségnek, tehát azt, hogy messze van Budapest, messze van egy koncert, sokat kell utazni, főleg az első időkben.”

Bagossy Laci 2019-beli válasza hasonló felfogást tükröz, de azért kicsit tovább is megy, rögzítve, hogy ha nem is tudatos szándékkal, hanem a dolgok önkéntelen, ösztönös módján, jelen van az erdélyi értékvilág a dalokban:

„Igazából maga az a tény, hogy mi Erdélyből származunk, inkább csak olyan szinten tud megjelenni, hogy mi az ott lévő értékeket tudjuk ösztönösen közvetíteni. Nem közvetlen, hanem közvetett módon jelenik meg mindez a szövegekben, de ez egyáltalán nem egy tudatos dolog. Erre mi soha nem játszottunk rá, és nem is akarunk rájátszani, egyszerűen ez jön ki belőlünk, és ez működik számunkra.”

Máshol, de ugyancsak 2019-ben Tatár Ata már szinte hitvallásszerűen fogalmaz, noha tekinthetjük ezt száraz tényközlésnek is, hiszen úgy is megállja a helyét:

„A gyökereink erősek, és nem is fogjuk ezeket soha teljesen elengedni.”

A 2019-ben – felkérésre – megírt *Visszajövök* című dal és videoklip a nyilvánosság számára is megerősítette ezt a kötődést. Ez a nagyon jól sikerült kisfilm a dinamikus, rockos, mégis kellemesen dallamos zene és a szülőföld közismert motívumait (fenyők, medve stb.) felvillantó szöveg illusztrációjaként a Székelyföldet (még) személyesen nem ismerő fiatal rajongók számára is beazonosította a fiúk hovatarozását.

Aki viszont ismeri a közeget, az tudja, látja, hallja ezt a zenekari tagok habitusából. Abból, ahogy a szót ejtik a beszélgetésekben... Szép táji ízeket őriz Norbi beszéde is, pedig ő a színpadon, énekléskor rendre a magyar nyelv legszabályosabb köznyelvi kiejtését nyújtja. A megszólalásaikban, a kedvességükben, a szerénységükben, a türelmükben és még a humorukban is föllelhető a magyarországinál tradicionálisabb és gyökeresebb székelyföldi magatartásmód. Benne van a dalszerző igényes szóhasználatában, amikor a dalokat írja: sehol egy trágár szó, sehol egy otromba kifejezés, sehol a nagyvárosias állazáság, álmagabiztosság, hisz mindezekre nincsen szükség az önkifejezéshez. De ifjú rajongótáboruk megtartásához, sőt növeléséhez sincs erre szükség! Jellemzőnek érzem, hogy amikor – még 2015-ben – a marosvásárhelyi rádió termében előadták a 30Y együttes *Ahogy elképzelttem* című számát, a benne szereplő „kurva sok”

kifejezést Norbi mással helyettesítette. Tulajdonképpen mellékes, hogy saját belső normáihoz igazodott-e ezzel, vagy finom érzékkel megérezte, hogy az ő moduláltabb hangjához és egyéniségéhez „szebb” szóhasználat való, s talán a közeg, a hallgatóság is ezt kívánja, sőt, hogy maga a dalszöveg is jobb így – a lényeg, hogy ez az érzékeny különbségtétel megtörtént (nyilván a daltulajdonosok egyetértésével).

Egy szó, mint száz: a Bagossy zenekar viselkedéskultúrája a korosztályukból és a könnyűzenei világból is kiemelkedik, és ebben feltételezhetően, sőt minden bizonnyal van szerepe az erdélyiségnek is. Hogy erdélyiségüket igyekeznek diszkréten kezelni, nem túlhangsúlyozni, de nem is eltakarni, az nemhogy nem cáfolja a feltételezést, hanem éppenséggel része ennek az intelligens magatartáskultúrának.

A Bagossy-szövegek világa

Bagossy Norbert munkamódszeréről többször nyilatkozott. Ennek legfőbb szabálya, hogy nem nagyon van szabálya. Egy szál gitárral csendben leülve érkezik az ihlet – vagy nem érkezik. Előfordul, hogy szinte percek alatt véglegesen elkészül egy dal, ilyen volt például a *Valahol itt*, de arra is van példa, hogy hosszú időn keresztül formálódik, míg végül elnyeri színpadképes alakját, ilyen a *Maradj így*. (Ez utóbbi nem véletlenül tűnik az egyik legmegmunkáltabb, minden részletében véglegesre kalapált mesterműnek.) Till Attilának beszélt arról Norbi, hogy néha félálomban érkeznek a jó ötletek, de ezek legtöbbször elpárolognak reggelre. Ezzel ellentétben egy alkalommal fölkelte éjjel, s félig öntudatlanul gyorsan hangrögzítőre mondott valamit. Reggel aztán látta, hogy lényegében készen is van az *Elviszlek* refrénje.

A szövegek, minthogy legtöbbször együtt készülnek a dallammal, általában alá is rendelődnek ennek. Ami nem jelenti, hogy kevésbé lennének fontosak – sőt. Nagyon is fontosak ebben az énekközpontú zenei felfogásban. Amint általában fontosak a folkos, a világzenei és az indie jellegű zenékben. Sokszor azonban a dallam vezeti a szöveget, s az alkotó enged a dallam akaratának: megelégszik a jó hangzással, a pontos ritmussal, s mint az avantgárd költészet egyes fajtáinak művelői, a szöveg elemi értelmi szintjét el is hanyagolja. Ez lehet az egyik oka, hogy néha elég nehéz felfejteni a Bagossy-szövegek logikáját, racionális értelmét, a mondatok egymásból következését. Vagy éppen lehetetlen is. A másik oka ennek minden bizonnyal az, amit Norbi számos interjúbán hangsúlyoz: nem az a célja, hogy egy szűk értelemez kösse a dalokat; sokkal inkább az, hogy mindenki megtalálhassa bennük a számára értelmeset, a neki fontosat, mondhatnánk: a saját képzettársításai szerint kihüvelyezhető. A dalok sikere jelzi, hogy működik ez a koncepció: a koncertek közönsége elvarázsoltan éneklie a legtöbb szöveget, különösen a refréneket. Talán elvarázsoltabban és felszabadultabban, mintha egy szűk jelentéshez tudná kötni. A videoklipek

általában segítenek az értelmezésben: a *Valahol itt* jól sikerült klipjében például a futva távozó fiú és az otthon maradt, festegető és álmodozó lány kettősségét látjuk, s amikor a végén a fiú visszafut, már a lány hült helyét találja, mivel nem várta meg a kedvese. Csak az elkészült festmény áll a festőállványon: s viszont látjuk rajta a futva távozó fiú képét...

*Csak a nap felé nézek, igazán
Nem futok utánad,
Némán állok egy ház teraszán,
Fakulóban a szín, de a nyár idejár...*

A dalszövegek képi motívumvilága nem túlságosan széleskörű. Ez érthető, hiszen a műfaj túlnyomó részéhez hasonlóan a fiatalokat érdeklő egyszerű – noha persze a gyakorlatban sokszor bonyolultnak tűnő – érzelmi, társkeresési, párkapcsolati témák határozzák meg. De, mint már szó volt róla, sosem nyers közvetlenségükben jelennek ezek meg. Inkább közvetve, metaforák és körülírások segítségével. Egy erdélyi interjúban említi Norbi, hogy egyesek szerint a „meztelen” a szövegek egyik hangsúlyos szava. Megvizsgálva az összes hozzáférhető Bagossy-szöveget, csupán kettőben találtam meg ezt a szót, igaz, hogy mindkétszer meglepő, hangsúlyos helyen, két korai dalban: 1. az *Esőcseppek* refrénjében, ahol a teljes lelki levetkőzés, önátadás, az őszinte szeretet kifejezésére szolgál. 2. A *Van egy ház* első, visszatekintő versszakában, ahol az indulás, a gyermekkor és kamaszkor tisztaságát, ártatlanságát érzékelteti.

Gyakori és jellemző szava a „holnap” is, mely főnévként hét különböző dalban bukkan fel. A Bagossy-zenekar egész hétéves története a holnapban való töretlen hitről, az érte való szakadatlan, szorgalmas munkáról szól. Nem csoda, hogy a szövegviláguk egyik jellemző szava is ez.

Első, 2015-ös nagylemezük egyik különleges dala a *Komédiás*. Ahogy alkotója mondta a lemez megjelenése után: ez a dal „a mai érték(t)rend kritikája”. Szűkebben nézve a művészeti területen, még szűkebben a színházi világban mutatkozó erkölcsi és esztétikai bomlást veszi célba ez a remek kis nóta. A választott zenei irány miatt és a zenészek békés, barátságos karaktere miatt is érthető, de mégis sajnálatos, hogy ennek a társadalomkritikus, kultúrkritikai hangnak később (eddig) nem lett folytatása. Vagy legfőljebb itt-ott, nagyon átétélesen lehet ilyesmit belegondolni a szövegekbe. Aki figyelmesen hallgatta vagy olvasta a *Komédiást*, a lezárásában ott találja a legyintő gesztust, és a megoldhatatlannak tűnő problémák elől való, érthető elfordulást: a *holnap* átszínezésébe, az álmok megvalósítandó világába:

*Csak úgy repkednek a diplomák,
kérek én is, mondjuk filozófiát.
Okosabb, az én már nem leszek,
de befogađnak, s így el nem veszek.*

*A bugyikat le kell most vetni,
a sikert így el lehet nyerni,
de legyintek inkább egy nagyot,
s átszínezem majd a holnapot.*

A szövegek kiemelkedően fontos motívuma továbbá a *tánc* is. A tradicionálisabb erdélyi kultúra pecsétje ez vagy Bagossy Norbi táncoktatói előéletének hatása? Bizonyára, de tekinthetjük úgy is, mint az emberi kapcsolatok egyik szép megjelenési formáját, a párkapcsolat dinamikájának életteli jelképét. Az *Olyan ő*, a *Gyere velem!* vagy a *Táncolj, Ildi!* mellett még 4–5 dal táncos utalásai eszünkbe juthatnak, olyan sugallatos sorokkal, mint például az *Ébredj fel!*-ben: „*És kérdeznék, hogy hol voltál mostanáig? / Táncodtól majd az egész vidék virágzik.*”

S ha már virágzás: Minden elhatározott szándék nélkül, önkéntelenül és magától értődően vidéki, természetközeli zenekar ez. A szövegvilágban sehol egy tömbház, sehol egy villamos, egy körút, egy gyárkémény... („Ez nem London... Itt nincsenek karcok a felhőkön folyton...”) Ellenben van nap, szél, eső, hó, köd, medve... S amikor az egyik „backstage”-interjú során a kérdező szinte kierőltette a fiúkból, hogy ugye képviselnek valamilyen fontos társadalmi ügyet is, mert „ezen a szinten” ez már úgy szokás, akkor Norbi a „zöld” jelzővel szolgált, mint amely jellemzi az együttes elkötelezettségét a természet megőrzése iránt. Ez teljesen hiteles a kárpáti fiúktól, a dalaik és klipjeik hitelesítik, és ráadásul még az ún. „merchandise” termékeik is ebbe a körbe sorolhatók, hiszen környezetbarát anyagokból készülnek. És egy nem mellékes szempont: ez biztosan az a jelző, amely különösebb politikum nélkül vállalható, így nem fogja megosztani a politikailag nyilvánvalóan sokszínű rajongótábort.

Befejezés

A gyergyószéki fiatal zenészekből álló Bagossy Brothers Company nem éppen hosszú, alig több mint hétéves történetét a művészi produkción túl a nyilvánosan hozzáférhető források – nyomtatott és elektronikus interjúk, beszélgetések, tudósítások, kritikák, jegyzetek stb. – segítségével tekintetem át.

A kezdetektől máig bejárt útjuk minden kétséget kizáróan sikertörténet. Az a ma már nem gyakori fajta, mely a fölnevelő népi közösségből nőtt ki, s mindmáig vissza is hajlik hozzá. Folytatását nem láthatjuk előre, de amit eddig ismerünk, az értelmezésem szerint olyan példás és reménykeltő teljesítmény, amelynek jelentősége túlmutat egy érvényesülésre törekvő baráti társaság személyes történetén: egy lehet a nemzeti kulturális minták, paradigmateremtő képletek közül. Tehetség, szorgalom, kitartás és közösségi érzés olyan egybejárása, melynek sugallatos ereje átjárja a művészi munkát, és egyre növekvő ifjúsági közösséget hoz létre a koncerteken és azokon kívül is. Ez pedig reményt és mintát adhat a száz éve szétszakított és meghasonlott nemzet számára a sokszor már-már örökre elveszni látszó egységre és megújulásra.